

Vad är markavvattning

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Foto: Tilla Larsson

Dikenas syfte

Foto: Carl-Johan Rangsjö

Dräneringsdjup

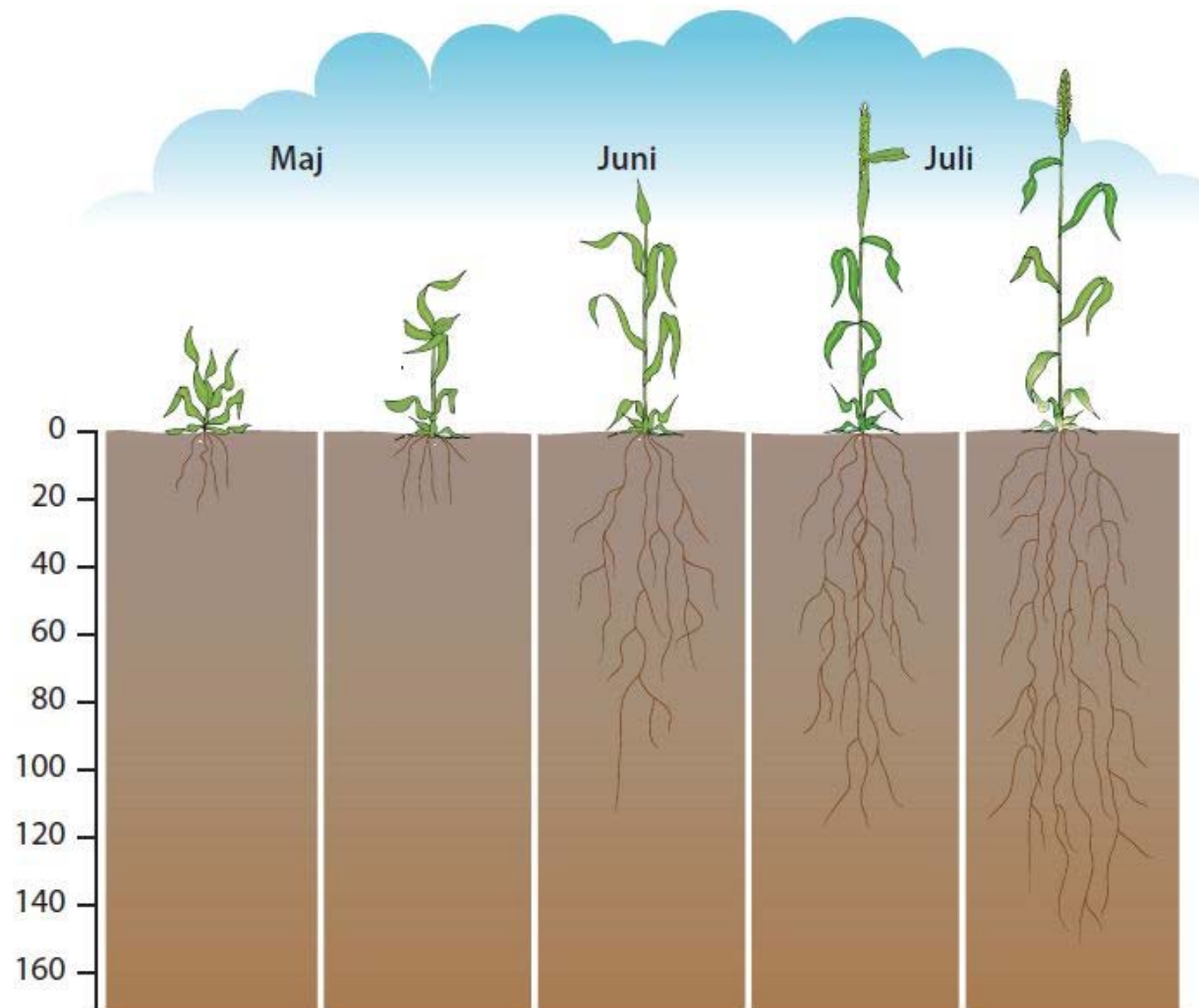
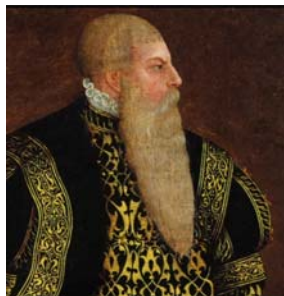

Illustration: Äga och förvalta diken

Dikenas uppkomst i Sverige

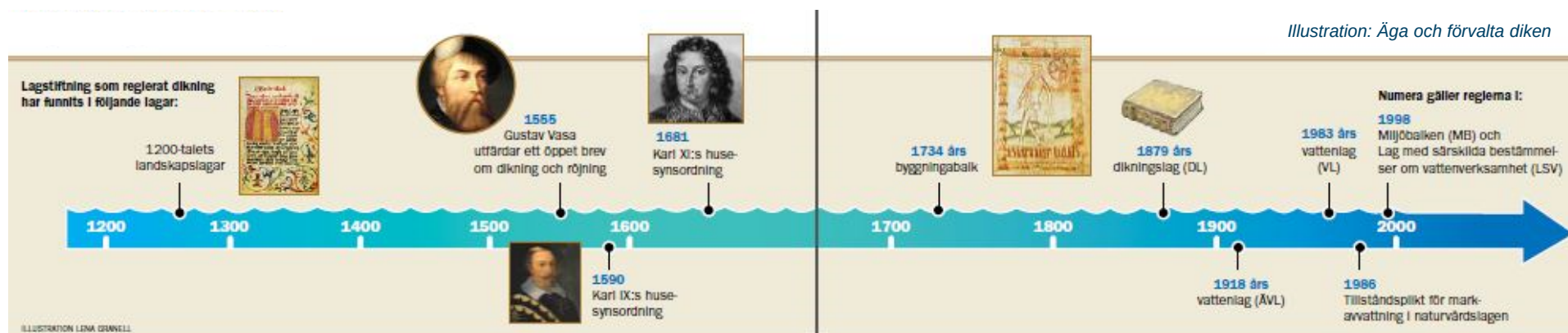

*"fogde skall hålla dikessyn, eljes
högsta ogunst och vrede!"*
Gustav Vasa, år 1559

Gammal lagstiftning gäller än!

- 1879 Dikningslagen (DL)
- 1918 Vattenlagen = Äldre vattenlagen (ÄVL)
- 1983 Vattenlagen (VL)
- 1986 Tillståndsplikt för markavvattning i naturvårdslagen (NL)
- 1998 Miljöbalken (MB) & Lag med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet (LSV)
- Nu: Vattenverksamhetsutredningen...?

Allt hänger ihop

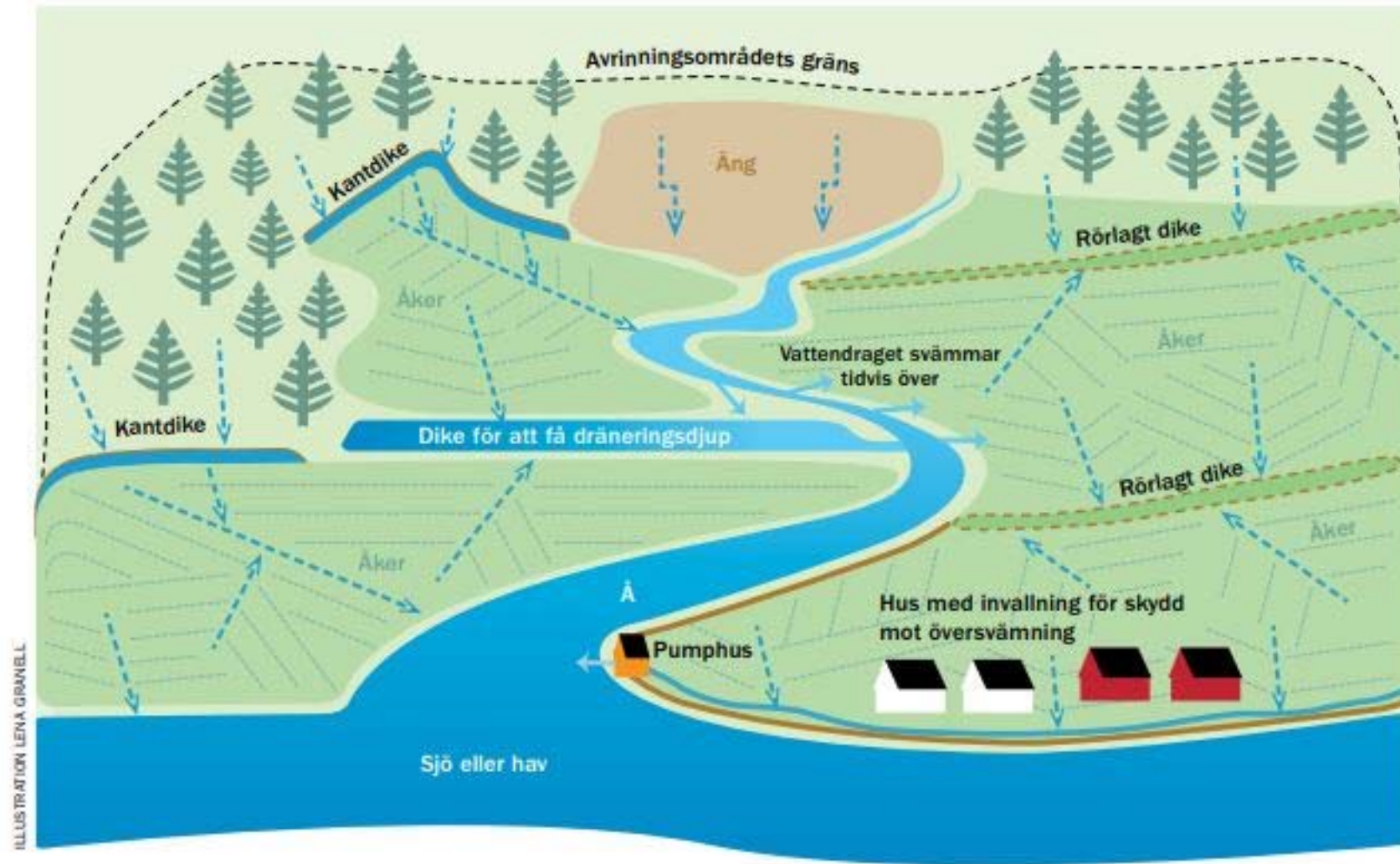
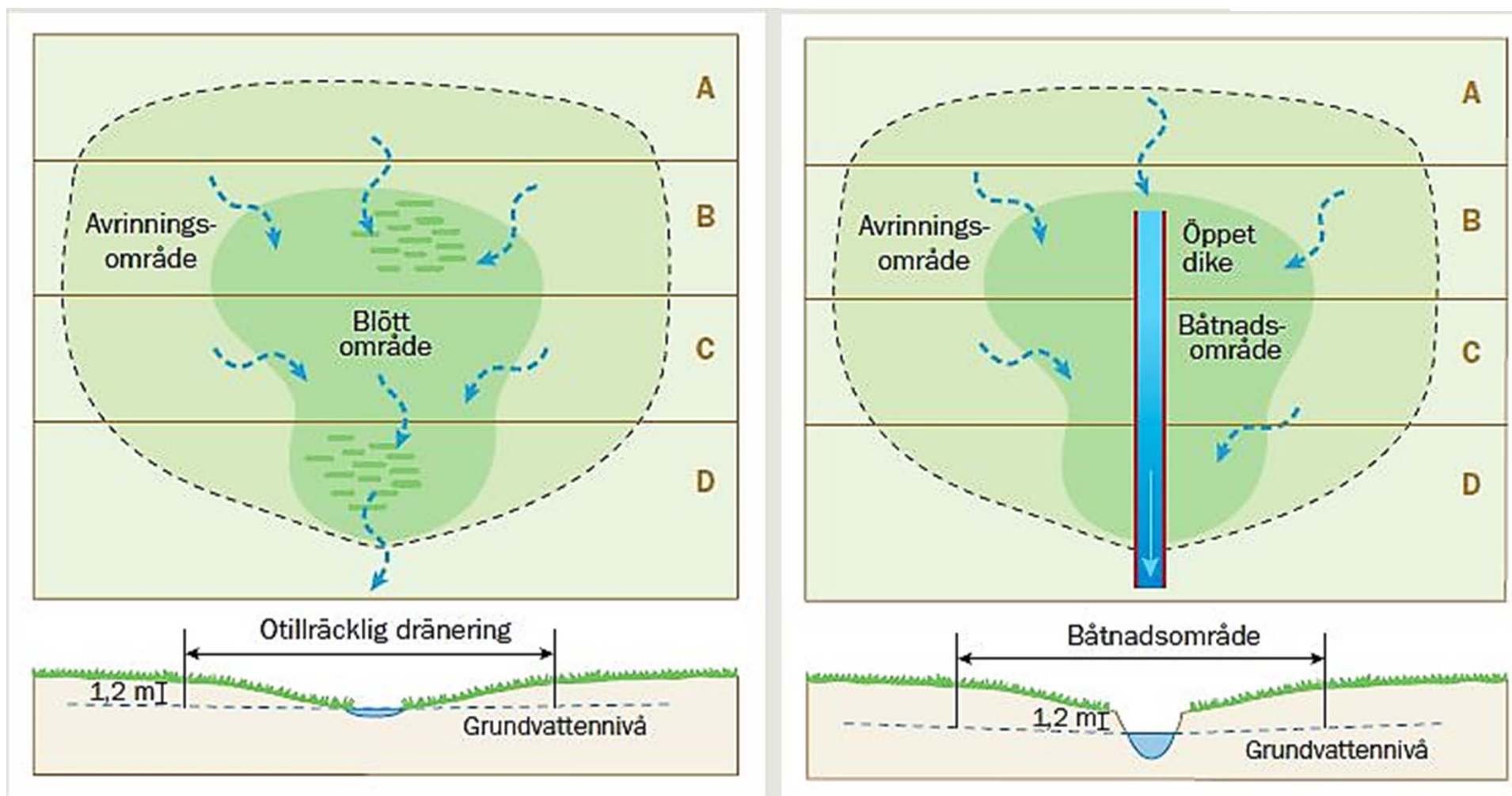

Illustration: Äga och förvalta diken

Varför bildades gemensamma vattenanläggningar?

Kärråkra 1920

Illustration: Äga och förvalta diken

Vad betyder begreppen?

Samlingsbegrepp:

Markavvattningsföretag/samfälligheter

Äldre begrepp:

- Dikningsföretag
- Torrlägningsföretag
- Invallningsföretag
- Vattenavledningsföretag
- Vattenreglerings- eller sjösänkingsföretag

Företag = Större projekt

Vad betyder begreppen?

Vattenverksamhet – exempelvis dikning, vattenavledning, markavvattning.

Vattenanläggning – exempelvis ett dike, fördjupat vattendrag, pumpar, vallar och tekniska anordningar som behövs för funktionens skull.

Samfällighet – exempelvis dikningssamfällighet, vattenavledningssamfällighet, markavvattningssamfällighet, organisationen som skapade anläggningen och sedan förvaltar den.

En god dränering minskar växtnäringsläckage och lustgasavgång samt bidrar till en lönsam jordbruksproduktion

Foto: Länsstyrelsen i Sörmland

Dålig dränering påverkar växtnäringsläckaget

Ostabil markstruktur = sämre
bärighet = markpackning =
fosforförluster

Foto: Jenny Johansson

Dålig dränering påverkar lustgasavgång

Foto: Jenny Johansson

Dåligt dränering påverkar avkastningen

- Gynnar ogräs
- Syrgasbrist rötter
- Sämre markstruktur ► markpackning
- Försenad vårsådd ► svagare gröda
- Sämre bärighet ► skördetidpunkt
- Utvintring av gröda
- Skördevariation mellan enskilda år
- Kortare växtodlingssäsong

Vilka vattenanläggningar finns på fastigheten?

Öppet diken

Foto: Länsstyrelsen i Sörmland

Rörlagt dike

Foto: Anuschka Heeb

Halvtäckt dike

Foto: Anuschka Heeb

Dimensionering av diken

- Vattenflöde
- Vattenhastighet
- Jordart

- Djup
- Släntlutning
- Bottenbredd
- Dagbredd

Dimensionering av diken

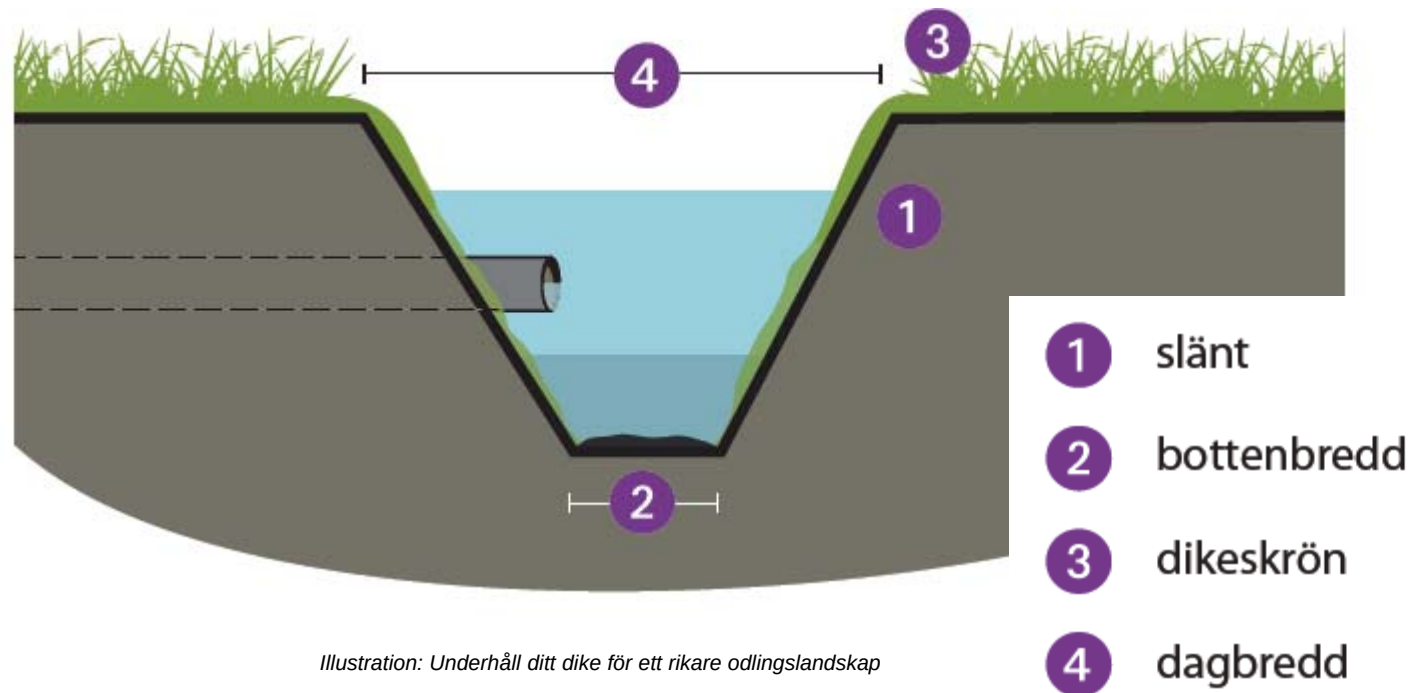

Illustration: Underhåll ditt dike för ett rikare odlingslandskap

Har diken rätt dimension inför framtiden?

- Risk för skada?
 - Översvämning oftare?
- Klimatprognoser
 - Nya vädermönster
 - Nederbörd, flöde och torka
- Utredningar om klimatpåverkan

Underhåll är inte markavvattning!

Foto: Jenny Johansson